

Schriftelijke inbreng van Riens Abma, directeur Eumedion¹ op de herziening van de corporate governance code t.b.v. het rondetafelgesprek in de Tweede Kamer op 8 juni 2016

Achtergrond

- De Nederlandse corporate governance code is in 2003 opgesteld om beleggers meer vertrouwen te geven in het Nederlandse corporate governance stelsel. Het voldoen aan de codebepalingen door beursvennootschappen is inmiddels gemeengoed geworden. De code heeft snel het gezag verkregen als dé set van maatschappelijk afgedwongen gedragsnormen voor beursvennootschappen. Hierdoor is de governance van de gemiddelde Nederlandse beursvennootschap onmiskenbaar verbeterd.
- De bruikbaarheid van een code staat of valt met het actueel houden van de code. De huidige code stamt van vóór de financiële crisis. Sommige codebepalingen zijn de benaming *best practice* niet meer waard. Sommige codebepalingen zijn omgezet in wetgeving, zoals het maximaal aantal commissariaten dat een persoon mag bekleden. En zijn er nieuwe ontwikkelingen die (nog) geen plek in de code hebben. Gedacht kan worden aan de opkomst van *executive committees* en de aanwezigheid en positie van *internal auditors* bij beursvennootschappen. Eumedion vond het daarom hoog tijd worden om de code aan te passen.
- Samen met de andere 'schragende partijen' heeft Eumedion in mei 2015 de Commissie Van Manen schriftelijk verzocht de code te actualiseren. Eumedion is verheugd dat de Monitoring Commissie in een relatief korte tijd heeft voldaan aan dit verzoek. Eumedion heeft een uitgebreid commentaar gestuurd op het voorstel van de Commissie Van Manen tot herziening van de Code Tabaksblat.² Hieronder wordt kort ingegaan op de belangrijkste punten uit dat commentaar.

Positieve punten van de voorstellen

- Eumedion juicht het toe dat de Commissie Van Manen meer aandacht besteedt aan lange termijn waardecreatie, de interne cultuur en de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen. Ook de nadruk op een goede *succession planning*, de uitbreiding van het aantal bepalingen omtrent de interne auditfunctie en transparantie jegens beleggers en andere stakeholders wordt positief door Eumedion ontvangen.

¹ Eumedion is het samenwerkingsverband van 70 Nederlandse en buitenlandse institutionele beleggers – pensioenfondsen, verzekeraars en vermogensbeheerders – op het terrein van corporate governance en duurzaamheid. Tezamen hebben zij meer dan 4000 miljard euro belegd vermogen onder beheer en vertegenwoordigen zij gemiddeld tussen de 25 en 30 procent van de aandelen van een Nederlandse beursgenoteerde onderneming. Alle deelnemers van Eumedion onderschrijven de door de deelnemers zelf ontwikkelde best practices voor betrokken aandeelhouderschap. Dat betekent – onder meer – dat zij stemmen op alle agendapunten van aandeelhoudersvergaderingen en dat zij open staan voor een constructieve dialoog met de ondernemingen waarin wordt belegd, waaronder de beursgenoteerde banken. Eumedion ondersteunt hen hierbij.

²<http://bit.ly/229EO80>.

- Eumedion is met name verheugd dat de Commissie Van Manen van een beursvennootschap vraagt in het jaarverslag beter uiteen te zetten hoe zij denkt op lange termijn waarde te creëren en of dat met het bestaande verdienmodel kan worden bereikt. Ook een betere beschrijving van de strategie om die waarde te creëren, hoe de interne cultuur daaraan bijdraagt, wat de belangrijkste kansen en risico's voor de vennootschap zijn en hoe de risico's worden beheerst, juicht Eumedion toe. Juist beleggers met van nature een lange termijn horizon, zoals pensioenfondsen, verzekeraars en vermogensbeheerders, hebben hier baat bij. Betere informatieverschaffing over deze aspecten kan deze beleggers ertoe aanzetten om meer in Nederlandse beursvennootschappen te beleggen.

Voorstellen die aanpassing behoeven

- Niet alle voorstellen van de Commissie Van Manen kunnen op de steun van Eumedion rekenen. Eumedion heeft grote bedenkingen bij het voorstel om het aantal afhankelijke commissarissen in de raad van commissarissen te verhogen, het voorstel om het mogelijk te maken commissarissen in opties of in andere afgeleide financiële instrumenten te belonen en het voorstel om toe te staan dat commissarissen met een persoonlijk en financieel belang zitting mogen hebben in een speciale overname- of transactiecommissie. Deze voorstellen doen afbreuk aan het uitgangspunt van onafhankelijk toezicht door de raad van commissarissen en dienen daarom te worden geschrapt.
- Eumedion verzet zich tegen het voorstel om een hele reeks beloningsbepalingen te schrappen. Voor aandeelhouders en andere belanghebbenden is het van groot belang dat een raad van commissarissen zich bij het ontwerpen en verantwoorden van een beloningsbeleid houdt aan de algemeen aanvaarde uitgangspunten voor een beloningsbeleid respectievelijk remuneratierapport. Het lage niveau van toepassing van de beloningsbepalingen door de beursvennootschappen mag geen reden zijn om deze bepalingen te schrappen. Dat is de omgekeerde wereld! Bovendien gaat het schrappen van de beloningsbepalingen in tegen de internationale trend. Zo zijn recentelijk voorstellen gedaan om op het punt van de bestuurdersbeloningen de Franse corporate governance code aan te scherpen. Franse ondernemingen zouden niet zomaar voorbij mogen gaan aan de stem van de aandeelhoudersvergadering over de beloningspakketten van bestuurders. Een dergelijke stem heeft de aandeelhoudersvergadering hier in Nederland niet eens.
- Eumedion pleit voor de opname van een verplichting om in het remuneratierapport een onderbouwing te geven van de hoogte van de toegekende kortetermijnbonus alsmede van (de implicaties van) het gebruik van de wettelijke bevoegdheid om bonussen aan te passen of terug te vorderen. Deze informatie is voor aandeelhouders van belang om te kunnen oordelen over de uitvoering van het beloningsbeleid door de raad van commissarissen.

Aanvullende voorstellen

- Ook op andere onderdelen gaan de voorstellen van de Commissie Van Manen volgens Eumedion niet ver genoeg. De Commissie Van Manen zou verder kunnen bijdragen aan de borging van de kwaliteit van de (zelf)evaluatie van de raad van commissarissen door een periodieke evaluatie onder externe begeleiding als best practice in de code op te nemen.
- Op het gebied van transparantie kan de code verder worden aangescherpt. Het komt in de praktijk nog te vaak voor dat de controleverklaring van de externe accountant meer inzicht biedt in het risicoprofiel van de vennootschap dan het verslag van het bestuur en van de raad van commissarissen. Eumedion is er daarom voorstander van dat in het openbare verslag van de raad van commissarissen wordt aangegeven of de kernpunten van de accountantscontrole ook de belangrijkste besprekpunten tussen de auditcommissie/raad van commissarissen en de accountant zijn geweest en op welke wijze deze punten zijn geadresseerd.

Verdere procedure

- Wij hebben begrepen dat de Monitoring Commissie meer dan honderd reacties heeft gekregen op de voorstellen. Het is een gemiste kans dat de Commissie deze commentaren (nog) niet heeft geopenbaard. Transparantie is een essentieel onderdeel van corporate governance. Een Commissie die toeziet op de corporate governance van beursvennootschappen hoort zelf ook transparant te zijn. De Commissie Tabaksblat publiceerde in 2003 de binnengekomen reacties *real time*.
- Wij hopen dat de Monitoring Commissie vasthoudt aan de basisuitgangspunten voor de herziening van de code, aangevuld met de hiervoor genoemde voorstellen ter verbetering. Op die manier wordt de code weer *state of the art* en is de code in internationaal opzicht weer vooruitstrevend. Voorts verwachten wij dat de Commissie in het vroege najaar de definitieve versie publiceert, zodat de herziene code vanaf boekjaar 2017 in werking kan treden. Wij spreken voorts de hoop uit dat het kabinet en de Tweede Kamer zullen meewerken aan dit tijdpad.
- Wij zouden het voorts wenselijk achten dat we niet nog een keer acht jaar hoeven te wachten op een voorstel tot herziening van de code. Wij zijn met de Commissie Van Manen van mening dat sneller moet worden ingespeeld op actuele ontwikkelingen. Elke drie jaar zou bekeken moeten worden of de code herziening behoeft.